

NE

NA

LC

DD

NT

VU

EN

CR

RE

Nära hotad (NT)
B2a; D1

Klass: Bryopsida (egentliga bladmossor), **Ordning:** *Hypnales*, **Familj:** *Leskeaceae*, **Släkte:** *Pseudoleskeella* (dvärgbågmossor), **Art:** *Pseudoleskeella papillosa* - raspdvärgbågmossa (Lindb.) Kindb. **Synonymer:** *Leskea papillosa* Lindb., *Heterocladium papillosum* (Lindb.) Lindb.

Kännetecken

Bildar gröna, gulgröna eller brunaktiga mattor. Skotten är mycket späda, 1,5-2 cm långa och oregelbundet förgrenade. Groddskott saknas. Bladen är utspärrade från stammen som fuktiga och tilltryckta som torra. De är raka, brett äggrunda och smalnar gradvis av till en smal eller relativt bred spets. Bladen är inte veckade. Bladnerven är dubbel, kort och vek. Cellerna i bladmitten är tydligt papillösa eller med utskjutande övre cellhorn så att bladytan blir knottrig. Cellerna är vanligen 1,5-2,5 gånger så långa som breda, ibland längre nära bladnerven. I grenbladen är cellväggen ungefär 20 % så tjock som cellens hålrum. Närliggande celler liknar varandra.

Raspdvärgbågmossa kan förväxlas med vissa exemplar av trubbig dvärgbågmossa *Pseudoleskeella catenulata* eller nordlig dvärgbågmossa *P. tectorum*, men skiljer sig från dessa genom sina utskjutande övre cellhorn samt kortare och klenare nerv.

Utbredning och status

Arten finns i nordligaste Sverige, söderut till Västerbotten och Pite Lappmark. Den finns även i norra Norge och Finland. Dessutom har arten hittats i angränsande delar av Ryssland och i norra och centrala Asien. Enligt Wilson & Norris (1989) finns inga korrekt bestämda fynd av arten i Nordamerika; de anser att den förväxlats med former av nordlig dvärgbågmossa *P. tectorum*. På senare år har raspdvärgbågmossa däremot hittats på några platser i Kina. Arten är rödlistad även i flera andra länder i Europa samt finns med på den europeiska rödlistan.

Ekologi

Mossan förekommer främst på sten och klippor, gärna av något mer lättvittrat substrat som diabas och vissa skiffrar. Dessutom är arten funnen enstaka gånger på stambaser av lövträd. Den verkar föredra växtmiljöer i närheten av vattendrag, i synnerhet i norra Sveriges kanjondalar. Då arten inte ännu påträffats med sporkapslar borde den rimligtvis spridas med vegetativa delar.

Hot

Skogsbruk och vattenreglering utgör hot mot arten.

Åtgärder

Arten behöver eftersökas på gamla lokaler, särskilt nedanför fjällkedjan, så att dess status kan fastställas. Eftersom arten har sin huvudsakliga världsutbredning i norra Sverige och Finland har vi ett stort ansvar för den.

Övrigt

Utländska namn - NO: Vortetråklelose, FI: Pohjanvaskisammal.

Litteratur

- Brassard, G. R., Favreau, M. & Hedderson, T. A. 1989. New or additional Moss Records from Newfoundland IX. *The Bryologist* 92(4): 473-478.
- Crum, H. 1985. *Pseudoleskeella papillosa*, a Rare Moss in Quebec. *The Bryologist* 88(4): 357-358.
- Frisvoll, A. A. & Blom, H. 1993. Trua moser i Norge med Spetsbergen; raud liste. *NINA Utredning* 42: 1-55.
- Haapasaari, M. & Fagersten, R. 1987. Tohmajärven metadiabaasialueen kallioiden lehtisammalkasvisto (the moss flora of the rocks of the metadiabase area of Tohmajärvi, E. Finland) *Kulumus* 10: 44.
- Hedenäs, L. 2014. *Pseudoleskeella papillosa* raspdvärgbågmossa s. 154. I: Nationalnyckeln till Sveriges flora och fauna. [AJ 37-57], Bladmossor: skirmossor-baronmossor : Bryophyta: Hookeria-Anomodon. Artdatabanken, Sveriges lantbruksuniversitet, Uppsala.
- Ignatov, M. S. & Afonina, O. M. 1992. Check-list of the mosses of the former USSR. *Arctoa* 1: 1-85.
- Lewinsky, J. 1974. The Genera *Leskeella* and *Pseudoleskeella* in Greenland. *The Bryologist* 77(4): 601-611.
- Möller, H. 1921. Löfmossornas utbredning i Sverige. XIII. *Arkiv f. Bot.* 12 (13).
- Redfearn, P. L. Jr. 1995. Three Mosses New to Mainland China. *The Bryologist* 98(3): 383-384.
- Steere, W. C. 1975. The occurrence of *Pseudoleskeella papillosa* in Canada and arctic Alaska. *Lindbergia* 3: 91-92.
- Vitt, D. H. 1976. Mosses new to Yukon from the Ogilvie Mountains. *The Bryologist* 79: 501-506.
- Wilson, P. & Norris, D. H. 1989. *Pseudoleskeella* in North America and Europe. *The Bryologist* 92(3): 387-396.

Författare

Henrik Weibull 1997. Uppdaterat 2010. Rev. Lars Hedenäs 2014.